

بررسی تأثیر اثرات شبکه‌های اجتماعی بر هویت اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی دانشجویان دانشگاه پیام نور خوراسگان

زهرا محسنی^۱

۱- لیسانس علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، شهید باهنر اصفهان

Zahramohsene80@gmail.com

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر اثرات شبکه‌های اجتماعی بر هویت اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی دانشجویان دانشگاه پیام نور خوراسگان می‌باشد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی مورد مطالعه در این پژوهش، کلیه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه پیام نور خوراسگان می‌باشد و حجم نمونه ۸۰ نفر از دانشجویان می‌باشد که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش سه پرسشنامه اثرات شبکه‌های اجتماعی محقق ساخته، پرسشنامه هویت اجتماعی (صفاری نیا و روشن، ۱۳۹۰) و مهارت‌های ارتباطی کوئین دام (۲۰۰۴) می‌باشد جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون رگرسیون چند متغیره استفاده شد، نتایج حاکی از آن است که اثرات شبکه‌های اجتماعی بر هویت اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی دانشجویان دانشگاه پیام نور خوراسگان تأثیر معنادار دارد.

کلمات کلیدی: شبکه‌های اجتماعی، هویت اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی.

۱. مقدمه

جوامع مختلف تحت تاثیر تحولات بسیار عظیم علمی- تکنولوژیک به سمت جامعه اطلاعاتی یا جامعه شبکه‌ای در حال حرکت‌اند. جامعه شبکه‌ای، جامعه‌ای است که ساختار آن متأثر از فناوری است. در جامعه شبکه‌ای، جوامع با چالش‌هایی چون نابرابری اجتماعی، هویت‌های جدید، تمایزپذیری و شالوده‌شکنی نهادهایی نظیر دولت، و فرصت‌هایی چون نقش اینترنت و شبکه‌های اجتماعی در پژوهش، خلاقیت، تعامل و همزیستی جهانی، شکل‌گیری هویت سیال و غیره رو به رو شده‌اند. به نظر می‌رسد به علت وجود این چالش‌ها انسجام اجتماعی و هویتی در جامعه اطلاعاتی و به خصوص در کشورهای در حال توسعه مانند ایران متزلزل شده است. فرآیند جهانی شدن با گسترش قلمرو روابط زندگی اجتماعی دنیای اجتماعی افراد را بسیار بزرگتر می‌کند و احساس کنترل ناپذیر شدن چنین دنیایی را در آن‌ها به وجود می‌آورد (معمار و همکاران، ۱۳۹۱).

شبکه‌های اجتماعی مجازی به لحاظ عمومیت یافتن در میان کاربران و با گستره وسیع جغرافیایی در درون مرزهای ملی، تبدیل شدن به یک ارتباط خصوصی و شخصی و فارغ بودن از هر نوع کنترل از سوی مراجع قدرت، به وسیله‌ای بی بدیل در عرصه ارتباطات تبدیل شده‌اند و زمینه‌های تأثیرگذاری خارج از کنترل دولت‌ها و نهادهای قدرت را در جوامع به وجود آورده‌اند (حکیمی، ۱۳۹۰).

اینترنت و شبکه‌های اجتماعی اینترنتی محصول و درهم شکستگی هستی‌شناختی و پیچیده‌تر شدن فزاینده تفاوت‌های فردی هستند و با آن سنخیت تام دارند. امروزه حتی اعضاء خانواده‌ها و همسایگان نیز به ندرت معنای واحدی از هویت در ذهن دارند. این امر تشخیص اصالت‌ها را روزبه‌روز دشوارتر می‌سازد. همچنین اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی باعث رشد یک فرهنگ شخصی شده و حاصل تخیلات و تورات و پندارهای فردی است. این امر به قیمت کاهش نفوذ کلیت‌های سیاسی بر هویت‌سازی‌های فردی تمام می‌شود و می‌تواند به شکل‌گیری منابع جدید هویتی بیانجامد. به دلیل گستردگی حوزه تسلط شبکه‌های اجتماعی مجازی در جوامع